

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelj
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto V.

V Celovci 10. maja 1886.

Št. 9.

Gosp. Ghona prva pesem.

Državni poslanec gosp. Ghon je na Dunaji mesca aprila prvokrat govoril, ali, kakor Nemeč pravi: imel je svojo „Jungfernrede“; mi Slovenci pa pravimo: Zapel je svojo prvo pesem.

Za Ghona je ta pesem res prva, za nas Slovence pa je že skorej 40 let stara. Začeli so jo nemškoliberalci peti že leta 1848, jo ponavljali leto za letom v deželnem in državnem zboru, po domačih in tujih časnikih. Zatorej se s to pogreto kašo ne bomo dolgo pečali.

Najprej gosp. Ghon pravi, da pritožbe zastran šol ne pridejo od šolskih oblastnij.

No gosp. Ghon! Vi ste pa vendar čuden tiček. Šolske oblastnije bojo mar tako nespametne, da bi tožile zoper šole, za ktere morajo ravno one skrbeti.

Dalje gosp. Ghon mrmra, da zoper šolske zadeve na Koroškem tožijo na Dunaji poslanci, ki niso voljeni za Koroško.

Gosp. Ghon! Vi ne sedite še dolgo v državnem zboru, imeli ste pa že priložnost slišati, kako je Dunajski poslanec Jaques govoril o zadevah v Dalmaciji in Bukovinski poslanec Tomaščuk o zadevah na Kranjskem. Zakaj da se tedaj niste oglasili in ju zavrnilo?

Gosp. Ghon potem povdarja, da je voljen v jezikovnomešanem okraji, da je rojen Korošec in da kot trgovec pogostoma pride s Slovenci v dotiko.

Prav za prav gosp. Ghona niso volili Slovenci; od 19 slovenskih občin mu je dalo le pet svoje glasove. Pa še pri teh je bila trda; nemškoliberalci so le s tim zmagali, da si je, kakor je gosp. Ghon sam pisal, mladi g. Morić „unendlich — neskončno“ prizadeval.

Gosp. Ghon je rojen Belačan in v Belace občuje s Slovenci. Vemo, da svojo cikorjijo rad prodaja Slovincem in veseli ga, da mu Slovenci obilno nosijo svoje groše. Kako pa spoštuje in ljubi slovenski jezik, jasno priča to, da se ga še dozdej trohice ni naučil, ako ravno ga v Belace vsak trgovec živo potrebuje.

Dalje gosp. Ghon trdi, da so slovenske šole na Koroškem tako uravnane, kakor jih ljudstvo želi in potrebuje. O tem je on popolnoma prepričan.

Gosp. Ghon! Odkod pa imate to svoje prepričanje? V kako slovensko šolo ste javelne še pokukali, slovenskega otroka tudi ne morete izpraševati, ker slovenskih črk ne poznate. Starši slovenskih otrok so pa vse drugačih misel, berite

tistih 100 prošenj, ki jih dobite v državnem zboru. Poprašajte tudi pri c. k. okrajnih šolskih svetih in pri c. k. deželnem šolskem svetu. Tam boste zvedeli od pritožb iz Št. Jakoba, Podgorjan, Sveč, Slov. Plajbrga, Medborovnic, Šent-Marjete, Bilčovsa, Galicije, Škocjana, Kazaz, Prevalj, Kotelj in Št. Mihela, — dalje zvedeli boste ravno tam, da so tožili gg. kateheti iz Vrat, Podkloštra, Škofič, Hodiš, Vetrinj, Breze, Porač in Dholce. Prašajte gosp. Ghon tudi pri škofijstvu in slišali boste, kako gg. kateheti po slovenskih farah leto za letom britko tožijo, da otroci v krščanskem nauku zaostajajo, ker slovenskega katekizma še brati ne znajo.

Kako morete pa Vi gosp. Ghon, ki z nobeno slovensko šolo nimate nobene dotike, pred celim svetom trditi, da se slovenski otroci učijo slovensko moliti, brati in pisati? To se nam dozdeva grozna predrznost!

Da se ljudske šole tako množijo, da zdej 15.000 otrok več v šolo hodi, da zdej veliko več vojaških novincev zna brati in pisati, — to gosp. Ghona pa tudi nas veseli. To nas pa skrbi in boli: Ako se ti slovenski šolarji niso naučili dobro slovenski brati, pisati in rajtati, ampak le nekaj nemščine lomiti in nekaj nemških črk čakati, — to nas skrbi in boli, da se bode vse to v nekaj letih razkadilo, da bojo večidel vse pozabili in bode ves trud in denar zavržen!

Gosp. Ghon je dalje pravil, da izmed 600 učiteljskih moči podučuje jih 132 v slovenskem jeziku. Tako je bral v sporočilu, kterega je na svitlo dal c. k. deželni šolski svet leta 1885.

Gosp. Ghon! povejte nam, kje ste to brali. Tudi mi smo pregledali imenovano sporočilo, pa tega nismo našli, da bi 132 učiteljskih moči podučevalo v slovenskem jeziku. Po farah, v kterih se slovensko pridiguje, je šol 103, učiteljev je na teh šolah nastavljenih 176. Vi pa ste rekli, da jih 132 zna podučevati slovensko, torej jih je ki tega ne znajo, 44 po Vaših številkah.

Pa vse to gosp. Ghona ne skrbi, torej je malo poznej rekel: „Po vseh slovenskih šolah so za učitelje nastavljeni ali rojeni Slovenci ali taki Nemci, ki so v stanu slovensko podučevati.“

Tristo medvedov to se pravi hlatasti, da se vse kadi! Vzemite gosp. Ghon nemški učiteljski koledar za l. 1886 v roke, štejte slovenske fare in šole, pogledjte imena učiteljev in učiteljic in prepričali se bote, da je po slovenskih šolah nastavljenih trdih Nemcev tako-le: V šolskem okraji Šmohor 4, Celovec 13, Beljak 11, Velikovec 16, vseh vkup 44.

„Prvi nauk, pravi gosp. Ghon dalje, je v maternem jeziku, in še le poznej se poduk deli v nemškem jeziku, ko ga otroci že zastopijo.“

Radi in veseli bi Slovenci molčali, ako bi bilo temu res tako, kakor Vi gosp. Ghon pravite. Pa žalibog, da temu ni tako. Slovenci na Koroškem imamo ljudske šole dvojne vrste: šole z nemškim, in šole s slovensko-nemškim podučnim jezikom. Nemški podučni jezik imajo te-le slovenske fare: Žrelec, Borovlje, Št. Jakob ob cesti, Kriva Vrba (Breza), Šent Martin, Porače, Dholica, Šent-Tomaž, Timenca, Podljubelj in Vetrinje; — Podkloster in Vrate; — Železna Kapla in Velikovec.

V vseh teh šolah se izključljivo podučuje le v nemškem jeziku, se rabijo samo nemške bukve in slovenski otroci še slovenskih črk ne vidijo. Gosp. Ghon kako morete torej trditi, da se po slovenskih šolah sprva podučuje slovensko? Da učitelj spregovori vmes tudi kako slovensko besedo, je jasno: Sila kola lomi, sicer bi se morali poprijeti tretjega deželnega jezika, da bi si učitelj in šolarji kazali kakor gluhomutci!

V 88 šolah je podučni jezik — slovensko-nemški, — to so šole druge vrste. Na enorazrednih šolah, v katerih podučuje le en učitelj, so res nastavljeni rojeni Slovenci za učitelje. Ti znajo slovenski toliko, kolikor so se doma naučili; da bi pa jih veliko znalo gladko in lepo govoriti, brati, pisati in rajtati ali celo slovensko podučevati, to je popolnoma nemogoče. Gosp. Ghon! berite knjižico: „Die Kärntner Slovenen und die Volksschule“ ktero je izdal nemški Verein v Celovci. Na strani 22. se bere to-le: „Die Lehrer an einclassigen gemischtsprachigen Schulen sind durchaus in der Lage, sich mit den slovenischen Kindern in deren Muttersprache zu verständigen.“

Tetepanej! to so učitelji, ki so v stanu s svojimi učenci se sporazumeti, zu „verständigen“! Kakošen mora kaj poduk biti?!

Na dvo- in večrazrednih šolah je nastavljenih 44 trdih Nemcev, ki podučujejo v viših razredih. V prvem razredu teh šol podučujejo rojeni Slovenci, ki pa znajo toliko slovensčine, kolikor so se je doma naučili. 2—3 leta ostanejo otroci pri tem učitelju, potem pa prestopijo v viši razred, kjer podučuje trd Nemeec. V tem razredu je torej vse nemško in tu pozabijo otroci še tisto malenkost, kar so se slovensčine naučili v prvem razredu: To se pravi prazno slamo mlatiti, — vse je zgubljeno.

Gosp. Ghon! Vi Slovencem kadite in pravite, da Slovenci v omiki niso zaostali za Nemci. Res je to; pa za to gre hvala ne našim ljudskim šolam, temveč bistrim glavicam in velikim talentom slovenskega naroda.

Gosp. Ghon! Vi pravite, da Nemci nočejo overati razvoja slovenskega jezika — da hočejo s Slovenci v ljubezni, v miru in prijaznosti živeti. To je res lepo in hvalevredno; to tudi želimo mi, pa se ne vtikamo v Vaše šole in zadeve. Pustimo in dajmo vsakemu svoje; tako bomo zadovoljni in veseli Slovenci in Nemci in bomo vsi mirno in srečno živeli v naši preljubej Avstriji!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Slednjič vendar pravica zmaga.) Gosp. fajmošter na Vratah J. Vidovic so nemškoliberalcem hud trn v peti. Kakor gosp. dehant Wieser v Grabštani spadajo tudi gosp. fajmošter Vidovic med tiste slovenske duhovnike, ktere nemškoliberalni časniki najbolj napadajo in črnijo. Nemškoliberalcem na Vratah to pa ni še zadosti, clo pri viših oblastnijah so gosp. fajmoštra zatožili in ovadili. To se je godilo tako-le: Rojstni dan presvitlega cesarja so minulo leto obhajali prav slovesno. Že poprejšno nedeljo so gospod fajmošter oznanili, da je v terek visoki cesarjev god in farmane prav lepo povabili, naj jih prav veliko pride k Božjej službi in srčno molili za milostljivega in darežljivega cesarja. Rojstni dan je bila peta sv. maša, po povzdigovanji se je pela cesarska pesem, po sv. maši pa „Te Deum — Tebe Boga hvalimo“, in na konci se je opravila cerkvena molitev za presv. cesarja. To se je vse pelo v slovenskem jeziku. Ko je bilo že vse pri kraji in se gosp. fajmošter odpravljajo izpred altarja v žagred, začno šolarji peti nemško cesarsko pesem. Gosp. fajmošter niso o tem nič vedeli, šli v žagred in tam čakali, da so nemško pesem dokončali. Zdaj je bil ogenj v strehi: Nemškoliberalci so to tako zasukali, da so gosp. fajmošter „ostentativno“ to je „nalašč“ oltar zapustili svojo „ilojalnost“ to je „slabo ljubezen do cesarja“ na znanje dali in tako med ljudmi napravili veliko pohujšanje. Načelnik krajnega šolskega sveta, g. Brugger, je odposlal pritožbo okrajnemu šolskemu совету v Belaci, odtod je šla tožba tudi k deželnemu šolskemu совету v Celovci, ki jo je izporočil knezoškofijstvu. Prva kazen, ki je gosp. fajmoštra zadela, je bila ta, da niso dobili „subvencije“ ali državne podpore, ktere pičlo plačani fajmošter živo potrebujejo, — blizo 120 gld. je za ubozega fajmoštra lep denar. Potem se je pričela preiskava tudi pri škofijstvu, ktera pa je menda dobro potekla za gosp. fajmoštra. Minulo je nekaj mesecev, kar pride iz Belaka od okrajnega poglavarja pismo, naj gosp. Vidovic le vzdigne državno subvencijo. V pismu je bilo brati, da se gosp. fajmoštru to dovoli, ker so se pri blagoslovljenji nove šolske hiše tako prijazno in pomirljivo obnašali, se s svojimi nasprotniki spet spoprijaznili in se pričakuje, da se bojo tudi zanaprej vselej zmirljivo obnašali. Gosp. fajmošter pa niso bili volje vzdigniti ta denar, temuč vložili rekurs ali pritožbo in pristavili, naj se jim uradno potrdi, da niso zadolžili kaj nelojalnega in se niso pregrešili zoper nobeno postavo, ali pa naj se njihova pritožba predloži visokemu ministerstvu. Konec meseca marca pride njim v roke iz Belaka pismo, da so se oblastnije prepričale, da fajmošter niso hoteli napraviti kake demonstracije, da niso ničesar pregrešili in da naj le vzdignejo državno podporo.

Gotovo veseli ta novica vse Slovence in nam priča, da slednjič vendar pravica zmaga! Srčnost velja!

Iz Celovca. (Občinski denar in nemški šulferajn.) Že večkrat smo brali, da so nekteri občinski odbori dovolili nemškemu šulferajnu de-

narno podporo iz občinske kase. Grafenštanski občinski odbor je dovolil 20 gld. Že tedaj je „Mir“ trdil, da to ni prav, in naj nemškoliberalni odborniki le iz svojega aržeta podpirajo nemški šulferajn. Danes to reč zopet sprožimo in trdimo, da je tako ravnanje zoper našo občinsko postavo od 15. marca 1864 — torej nepostavno.

Po § 27 imenovane postave ima občinski odbor le pravico, zastran občinskih zadev v pravem pomenu — eigentliche Gemeindeangelegenheiten — samostojno sklepati ali odločevati.

§§ 67 in 72 posebno zaukazujeta, da se morajo vsi občinski dohodki in vse občinske priklade uporabljati ali izdajati le za občinske zadeve v pravem pomenu.

Podpirati nemški šulferajn pa ne spada med tiste občinske zadeve, ki jih § 27 našteva.

Zatorej občinski odbor v Grabštanji ni imel pravice dovoliti nemškemu šulferajnu 20 gld. podpore, je mejo svojih pravic prekoračil in, ako pride k tožbi, bode viša oblast imenovani sklep prej ko ne uničila ali zavrgla. V celem občini je vendar še kak posestnik, kateremu ni po volji, da se trdo zasluži denar tako abotno, nepostavno zamečuje. Ta bi pač prav storil, ko bi tedaj to reč sprožil, kedar se občinski račun po § 65 občinske postave na mizo položi vsakemu v pregled.

Iz Velikovca. (Zaupnica.) Dne 3. majnika se je podala deputacija volilnih mož k Njegovej ekscelenciji, gospodu baronu Pino v grad Kohldorf blizu Velikovca. Med deputacijo je bilo troje duhovnikov in sedem kmetov. Govornik je bil konzist. svetovalec in župnik v Šent-Kocjanu, gosp. Mat. Šervicelj. V daljnem govoru je povdarjal to, da volilec Velikovskega okraja 2. junija 1885 niso volili ministra in vladnega kandidata, temuč moža svojega zaupanja, ki je pravičen in naklonjen tudi Slovencem.

Njegova ekscelencija gosp. baron je deputacijo prav prijazno sprejel in odločno obljubil, izročeni mandat obdržati in za blagor in srečo dežele in države v državnem zboru delati po svoji zmožnosti. Samo to je prosil, da se mu dovoli, naj se še sedaj nekoliko okreva in da si sprosi še vnovič odpust za 6 tednov, tako da bi še le mesca oktobra delavno stopil v zborovanje. Zaupnica se glasi tako-le:

Vaša ekscelencija!

Udano podpisani volilni možje Velikovskega okraja zvolili smo dne 2. jun. 1885 Vašo ekscelencijo enoglasno za svojega poslanca. Poznali smo namreč Vaše velike in sloveče zmožnosti, in zvedeli smo iz Gorice in Trsta, da ste slovenskemu narodu pravični in naklonjeni; ob enem pa tudi vemo, da ste nasprotnik novodobnega, posebno nam kmetom pogubnega liberalizma.

Strastna agitacija naših nasprotnikov zoper Vašo ekscelencijo nam spričuje le to, kako jih boli, da so zgubili ta volilni okraj, in kako si želijo, da bi ga pri novi volitvi priborili nazaj.

Mi pa Vam izrekamo svoje popolno zaupanje in štejem si v čast, da imamo tako odličnega poslanca.

Prosimo Vašo ekscelencijo prav lepo, da te naše besede blagovolite vzeti na znanje; prosimo, da ne ustrežete želji naših nasprotnikov, ki bi nam Koroškim Slovencem radi vzeli edinega poslanca,

ki ga imamo; ampak da nas blagovolite še z naprej zagovarjati, podpirati in braniti v državnem zboru na Dunaji.

Volilni možje c. k. sodn. okraja Velikovec,
Plibrk,
Žel. Kapla,
Dobrlaves.

Izmed 111 volilnih mož je podpisanih 108.

Iz Gospesvete. (Naša cerkev.) Malo je tako velikih in lepih cerkev na Koroškem, kakor naša. Ni čudo, saj je bila nekaj škofijska cerkev. To so v posebnih bukvicah lepo popisali č. g. dekan Šašl. Slovenci, ki ravno sedaj romate v Gosposveto, kupujte te lepe bukvice! Lahko smo veseli, da smo dobili tacega gospoda, ki so tako vneti za čast Božjo in lepoto cerkve. Odkar so prišli ta gospod, se v cerkvi zmirom popravlja in lepša. Seveda stane to veliko denarja. Pa najdejo se že dobrotniki, ki cerkve radi podpirajo. Posebno veliko so za našo cerkev že storili mil. g. knezoškof. Zdaj dobimo nova slikana okna, narejena v Inomostu na Tirolskem.

Iz Škofič. (Roparski umor?) Iz našega kraja je šel neki kmet, po imenu Janez Berce, proti Belaku, da bi se potem po železnici peljal do Jesenic na Kranjskem in od tam v Bohinj, kjer je imel še nekaj denarjev dobiti za svojim očetom. Šel je, pa nazaj ga ni bilo več. Vsi v strahu so domači čakali, kdaj pride nazaj. Dvakrat so pisali v Bohinj, prej da so zvedeli, da v Bohinj še prišel ni. Zdaj ga je šla hčera iskat. Zvedela je, da je v Vrbi vlak zamudil in da je šel potem peš proti Belaku. V njegovi družbi so videli mladega, sumljivega človeka, ki je Berceta vabil, naj gre z njim, da mu bo pokazal krajšo pot. Berceta so našli pozneje v Dravi utopljenega in v Lipi so ga pokopali. Ko je šel z doma, imel je 50 gld. denarja, ko so ga pa iz vode potegnili, ni imel nič pri sebi. Ljudje mislijo, da ga je tisti človek umoril in oropal.

Iz spodnjega Roža. (Velikonočno streljanje.) Od Kapelskih fantov sem nekaj zvedel, kar se mi ne dopade prav. Hočejo namreč plačani biti za to, da pri ustajenji streljajo. Tega včasih ni bilo. Storili so to v Božjo čast; še vesel je bil vsak, če se je smel pridružiti drugim fantom. — Pohvaliti pa se morajo fantje v Svetni vesi. Oni sami kupijo smodnik. Eni streljajo, drugi pa pri ustajenji lepo pojejo. To se ljudem dopada.

Iz Podjunske doline. (Cestar in učitelj.) Uradna „Celovčanka“ nam je 25. aprila naznanila, da je učiteljsko mesto na Plibrskeji šoli prazno. Ravno tako nam je naznanila, da je v Velikovskem okraju služba cestnega ravnalca ali cestarja prazna. V obeh naznanilih je pristavljeno, da mora prosilec svojo dobro podprto prošnjo poslati v Velikovec; kdor pa prosi za cestarsko mesto, ta mora še spričati, da zna slovenski. Res veseli nas, da visoka c. k. deželna vlada v Celovci spozna za potrebno, da je cestni delavec, ki ima opraviti le z odraščeni ljudmi, zmožen slovenske besede. Tim bolj se pa čudimo, da c. k. okrajni šolski svet v Velikovec menda ne vidi nobene potrebe, da bi učitelj, ki ima v Plibrskeji šoli gotovo z majhnimi slovenskimi otroci opraviti, znal tudi slovenski.

Kje je večja potreba, in kaj je več vredno — cesta ali šola?

Iz podjunske doline. (Prazno sumničen je.) Neki krčmar v Voglah je imel nezakonskega sina, kateri je lani poleti zibnil, da ga nikjer ni bilo več najti. Hudobni jeziki pa so si izmislili, da je krčmar fanta umoril in v hramu zakopal. Na to je prišla komisija in začeli so v hramu kopati, pa niso nič našli. Krčmarja pa so vzeli v preiskavo in ga zaprli; pa so ga kmalo izpustili, ko so nekateri ljudje povedali, da so fanta videli. Našli so ga pa še le meseca marca blizu Podkloštra. Fant je bil pobegnul, šel po svetu in je pod drugim imenom v službo stopil pri nekem kmetu. Usmiljenja vreden je krčmar, ki je dosti prestal zavolj hudobnih jezikov.

Iz Črne. (Ogenj.) Na veliki petek ob deveti uri dopoldne užgale so se saje v farovžkem dimniku; ogenj je bil silen, ker plamen je švigal visoko črez sleme poslopja. Ko bi farovž ne bil z opeko krit, ampak z lesenimi dilcami kakor blizo stoječe hiše in v tretjokrat na novo krita farna cerkev, bi gotovo zapadni del naše vasi z cerkvo vred pogorel, kakor se je to zgodilo l. 1863. Nevarnost za celo vas in faro odvrnila je srečno naša na novo ustanovljena požarna bramba, koja je v 10 minutah prihitela s kakimi 20 moži in svojo novo brizgalnico na pomoč. Vsa čast in hvala gre tedaj srčnim in neustrašljivim ognjegasilcem, posebno pa njihovemu načelniku g. J. Grolniku, kterega že vrli Zilani poznajo kot spretnega ognjegasilca. Te in enakih nesreč krivo je največ, ker se dimniki slabo ometajo. Pri nas v Črni ometa sicer izučen dimnikar, pa le prereditokrat. Po postavi bi imel po zimi ometati vsak drugi mesec, ali našega še nismo videli od novega leta sem. Upamo, da se bo naše slavno občinsko predstojništvo preproko pobrinilo za to stvar, da se nevarnost toliko bolj odvrta, kolikor več škodo bi imela cela vas, soseska in fara po dimnikarjevi zanikernosti in nebriznosti trpeti, kakor jo je že od l. 1863 tem trpela. Sklenem še z veselo novico, da so naš presvitli cesar tukajšni brambi podeliti blagovolili 80 gld.

Iz Prevaljske okolice. (Kmečki zbor. Nesreča. Bolezni. Zdravnika ni.) Tudi pri nas so nabili tiste plakate za kmečki zbor v Grabštanji. Ko smo videli, da so plakati večidel na hišah znanih liberalcev, spoznali smo brž, kam pes tace moli.

V Lješah se je v jami zgodila velika nesreča. Utrgalo se je kamenje in zasulo dva delavca. Eden je že umrl, drugi bo pa težko kedaj še hodil.

Pri nas ljudje močno boleajo; po 3 do 4 pregrebe imamo na dan. Duhovniki imajo veliko opraviti, posebno zdaj, ko je še velikonočna spoved. Kako zahvalo pa imajo za to? Pri liberalcih že nobene!

Kaj nerodno je tudi to, da v Prevaljah nemamo nobenega zdravnika, odkar je v Guštanji umrl gosp. Augustin. Enkrat je sicer prišel nek zdravnik k nam. Pa bil je trd Nemeč, ni mogel govoriti z ljudmi, in tako je le malokateri se zahteval k njemu. Mož pa je se ve da kmalo potem zapustil naš kraj. Ko bi pač ljudje spoznali, da je slovensčina tudi potrebna! Nobenega družega jezika se v šolah ne branijo, zakaj pa ravno slo-

venskega? Imeli smo sicer umnega moža, ki je znal zdraviti, pa pravice ni imel, zato so mu zdraviti prepovedali. Bolnik brez pomoči je velika reva. Naj bi tujaj gosposka skrbela, da dobimo izučenega zdravnika!

Iz spodnjega Roža. (Naši nasprotniki — naše priče.) Leta in leta mi Slovenci prosimo in tirjamo: Dajte nam vsaj za 3—4 leta slovenske šole; dajte nam take uradnike, ki so zmožni naše besede. Vselej se nam pa odgovarja: Saj tega ni potreba, saj je le malo Slovencev in še ti znajo skoraj vsi za potrebo tudi nemški.

Da pa temu ni tako, kličem danes za pričo celo nemško društvo v Celovci. 11. marca je imelo to društvo svoj letni zbor. Gosp. dr. Luggin je govoril o znanem Scharschmidovem jezikovnem predlogu. Povdarjal je, da ta predlog za Koroško ne sme dobiti veljave; Nemci bi bili z njim v velikej zgubi in škodi. 11 sodnijskih okrajev bi bilo jezikovno mešanih in uradnije bi bile primorane uradovati v nemškem in slovenskem jeziku. Gosp. dohtar je s tim pokazal, da jezikovne razmere dobro pozna. Ti sodnijski okraji so:

Šmohor	šteje Nemcev	5.294	Slovencev	4.779
Borovlje	" "	1.835	" "	9.151
Okol. Celovec	" "	13.800	" "	17.408
Podklošter	" "	2.180	" "	5.699
Rožak	" "	287	" "	7.987
Trbiž	" "	4.226	" "	2.429
Beljak	" "	20.060	" "	6.273
Plibrk	" "	2.708	" "	18.232
Dobrlaves	" "	302	" "	9.459
Žel. Kapla	" "	813	" "	4.381
Velikovec	" "	3.914	" "	13.147
Šent Pavelj	" "	11.319	" "	1.728

Te številke so povzete iz ljudskega štetja leta 1880 in kažejo, da je res 11—12 sodnijskih okrajev nemško-slovenskih, kakor poroča gosp. dr. Luggin. To pa nemškemu gospodu ni po volji, zatorej trdi, da se mora Scharschmidov predlog preurediti. Kako neki? Prej ko ne tako, da ostane za uboge Koroške Slovence vse pri starem. Za Česko kraljestvo, kjer so Nemci v manjšini, je g. dohtarju predlog prav po volji, za Koroško pa, kjer so Slovenci v manjšini, predlog nič ne velja in se mora preurediti! Gosp. dohtar! ali to ni druga mera za Nemce in spet druga za Slovence? Vi ste sami pripoznali, da bi po Scharschmidovem predlogu dobili 11 nemško-slovenskih sodnijskih okrajev. Zatorej kličemo Vas in Vaše poslušavce, katerih ni nobeden nasproti govoril, za priče, da je res toliko Slovencev na Koroškem, kateri po naših temeljnih postavah imajo pravico tirjati slovenske šole in uradnije.

Od Drave. (Podjetniki in delavci.) Dopadlo se mi je, kar sem bral te dni v časnikih. Okrajni glavar v Pilgramu na Češkem, kjer zidajo zdaj železnico, je namreč naročil županom in žandarjem, da ne smejo pripustiti, da bi podjetniki svojim delavcem prodajali v barakah jed in pijačo. Plačujejo jih namreč s plehom, za kterega dobijo v baraki jed in pijačo, pa nikjer drugje. Pogosto morajo slabejšo reč dražjeje plačati. — To bi bilo tudi pri nas potrebno. Tudi podjetniki pri Dravskih stavbah plačujejo s plehom, da morajo delavci v baraki kupovati jed in pijačo. Ali je blago dobro ali ne, tega ne vem; le toliko sem slišal,

da delavci vse zajejo, kar zaslužijo, prišparati si ne morejo ničesar. Morda bi vendar bolje izhajali, ko bi se jim zaslužek izplačal v gotovem denarju!

Iz Boh. Bistrice. (Nova čitalnica.) Dolgo smo čakali in vendar smo vkačali; kaj? — Na cvetno nedeljo bil je prvi občni zbor narodne čitalnice. Naši Bohinjci sicer ne stradajo telesne hrane, pa tudi dušna se jim ne sme odtegniti. V novo izvoljenem odboru so gospodje: Karol Bernard, predsednik; Jože Golmayer podpredsednik; Jože Ravhekar, tajnik; Janez Mencinger, blagajnik; Jože Sodja, Nikolaj Bernard in Pavl Čop. Skrbeli bodo, da se mlado društvo širi in razcvita, saj je Bohinjec še nepokvarjen in zagradel potreba mu je poštenega berila. Vse to bo našel v čitalničnih prostorih. Vsak Slovenec bo z veseljem pozdravil novo čitalnico, zatorej zakličem: Bog jo živi in ohrani!

Iz Štajerskega. (V katerem jeziku naj se otroci podučujejo?) Štajerski deželni zbor, kjer odločujejo nemški liberalci, sklenil je lani, naj se dela na to, da bi se šole na spodnjem Štajerskem še bolj ponemčile. Deželni šolski svet se je poprijel te misli, in ukazal je, naj se občine še enkrat prašajo, kateri jezik da želijo v šolah. Mislili so morda, da se bojo vse občine oglasile za nemško šolo. Saj nemškutarji zmirom tako pravijo, da Slovenci hočejo nemške šole. Pa pri nas na Štajerskem se bojo opekli. Kolikor je meni znano, oglasili so se v Ljutomerskem okraju vsi krajni šolski sveti za čisto slovenske šole. Rekli so, naj se nemški poduk čisto opusti; kajti škoda je za zlati čas; nemščine se otroci vendar ne naučijo, boljši je, da se v teh urah učijo kaj tacega, kar jim bo ostalo v glavi. Še v trgu Ljutomeru, kjer je precej Nemcev in nemškutarjev, rekli so tako, naj se z nemščino ne začne pred tretjim šolskim letom. Najbolj nas to veselilo, da so še sami Nemci to spoznali, da ne kaže, malih otrok trpinčiti s tujim jezikom, ko še svojega ne znajo dobro.

Korošci, če bojo tudi pri vas popraševali, odgovorite jim tako, kakor mi Štajerci, pa boste dobili pametno uravnane šole!

Iz Pake na Štajerskem. Prav lepo je gledati sadne drevesa, ki pri nas zdaj kaj lepo cvetijo, ter krasen duh razprostirajo na vse strani. Tičice po njih mično prepevajo, marljive buče le pa sladko strd nabirajo. Upamo dobiti, ako Bog dá, veliko sadja; pa še več v prihodnjih letih, ker se pridno sadi mlado sadno drevje.

Za vse to pa se imamo zahvaliti, v prvi vrsti našemu častivrednemu gospodu kaplanu Vinko Baumannu-u, kateri so še sicer kratko časa pri nas, pa zamoremo reči, da so že prav veliko storili za nas: tako na primer „sadjerejsko društvo“. In kakor imajo veselje in skrb za mlado sadno drevje, tako in še v večji meri pa tudi za naše mlade otroke v šoli in povsod. Bodi toraj našemu čast. gospodu kaplanu za vse to lepa in srčna zahvala izrečena, in Bog daj, da bi še dolgo med nami ostali.

Več farmanov

Iz Kopra se piše „Edinosti“: V nedeljo zvečer bili so v gostilni pri „Vaporetto“ zbrani vsi častniki tukajšnjega bataljona strelcev. Bili so dobre volje, ker sta dva podlajtnanta bila postala lajtnanta. Imeli so posebno sobo. V drugej sobi bili so pa drugi ljudje. Prihajalo jih je zmiraj več, tako da

so posedli na zadnje vse prostore. V tej sobi bili so pri nekej mizi tudi 4 nadstrelci. Ti so opazovali ljudi, ker se jim je vse zdelo nekako sumljivo, ker je od mize do mize hodil neki glasoviti Z. in je namigoval.

Nadstrelci so opozorili na to častnike. Ti si opašajo svoje sablje. Komaj se je to zgodilo, že pride omenjeni razsajalec v njihovo sobo in jim začne zabavljati. Za njim pa prihrumi vsa družala in začel se je strašanski boj. Oficirji bojevali so se sabljami, napadovaleci s stoli. Zunaj stoječi so pa metali kamenje skozi okna. V tem prišli so omenjeni nadlovci svojim častnikom na pomoč in tako se jim je posrečilo napadovalece razgnati iz sobe.

Vojakov ni nobeden težko poškodovan pa napadniki so jih dobili po kožuhu. Drugi dan so jih zaprli 12 in sedaj premišljujejo v ječi pri ješprenu, kaj se pravi c. k. častnike napasti.

Včeraj bilo je zapovedano vsem vojakom po 10 in 10 skupaj hoditi. Bilo je misliti, da bo mir, pa ni bilo tako. Zvečer ob 8 uri zbirale so se cele grupe ljudi pre stanovanjem obrstlajtenanta na stolnem trgu. V tem pridejo neki vojaki čez ta trg, hajdi po njih. Pa vojaki so napad srečno odbili in ranili nekaj „pavljanov“. Ker je hrup zmiraj večji prihajal in se veliko ljudi skupaj zbiralo, ter so se začela prikazovati znamenja upora, zasliši se ob pol uri „alarmsignal“ in kmalo je stal ves bataljon pripravljen. V tem pa je prišla na trg žandarmerija in oddelek vojakov in kmalo se je trg popolnoma izčistil. Ko se je zaslišal alarm-signal, bežalo je vse domov in kmalo ni bilo človeka na ulici. Celo noč so hodile vojaške patrole po mestu. Bilo je vse mirno.

Včeraj se je ustrelil na pokopališču tukajšnji policaj. Včeraj zaprli so tudi nekega laškega učitelja, ker so našli pri njem časnike iz neke skrivne tržaške iredentovske tiskarne.

Kaj dela politika.

Te dni so se spet zbrali poslanci na Dunaji. Na vrsto pride postava, po kateri bojo morali nekaj podpore dobiti taki delavci, ki jih pri delu v fabrikah zadene kaka nesreča.

Letos se bo ponovila tudi pogodba z Ogersko.

Veliko hrupa je napravila novica, da se kmetje v Galiciji zbirajo in da hočejo vdariti na „gospode“ (grajščake). Hudobni ljudje so se kmetom nalagali, da hočejo grajščaki spet upeljati roboto in desetino. To kmetom ni dalo spati. Zdaj je pa spet vse mirno, odkar so zvedeli, da na tem ni besedice resnice. Jeseni bojo v Galiciji velike vojaške vaje. Sam cesar pridejo tje.

Bizmark hoče zdaj vendar mir skleniti s katoliško cerkvijo. Prepričal se je, da mu ta preprič ni koristil, ampak da je le oslabil moč cele države. Liberalcem in Judom pa to ni po volji, da bi dobila cerkev svoje pravice nazaj.

Noben človek ne ve, kako se bojo razvile stvari na Balkanu. Grki že dolgo grozijo z vojsko, pa je še niso začeli. Črnogorci so se vnovič začeli prekarjati s Turkom. Rusija se dogovarja z Rumunijo, pa ne ve se, o čem.

Ruski car je hud na bolgarskega kneza Aleksandra in ga hoče pregnati.

Na Kitajskem, kjer so še pred kratkim hudo preganjali kristjane, obrnilo se je na bolje. Kitajski cesar se hoče sprijazniti s sv. očetom, in potem bo pustil kristjane pri miru.

Gospodarske stvari.

Kako poljsko miš pokončati.

Kakor ima krt svoje določene navade, katere le redkokdaj opušča, tako da te navade vaje nemu krtolovcu jedino pomagajo svoj lov po njih vravnati, ravno tako ima tudi mala poljska miš svoje posebnosti, katere tistemu, ki jih pozna, lov poljskih miši polajšujejo.

Poljska miš se silno hitro množi, tako da je ves pridelek zlasti v suhih zimah in manj mokrih poletnih mesecih v nevarnosti, od miši biti pokončan.

Mokro zime so mišim največe sovražnice, snegovite pa, zlasti, ako se sneg počasno taliti začne, njihove prijateljice. V takih zimah najdemo njihove prihode vrh zemlje pod snegom od luknje do luknje. Hitro taljenje snega, tedaj preobilica zračne vode je za miši pravi svetovni potop. V malih dneh so kakor z zemlje popihane.

Proti mokroti o mrzlem ali le hladnem vremenu so zelo občutljive. Večkrat zmocen kožuh jim je mnogokrat zadosti, da poginejo. Kjer nekoliko let ni snega, tam se miši večkrat tako pomnožijo, seveda v toplejših mesecih, da se jih po navrtanih luknjah na dan po 30 do 40 polovi.

Hitri pomnožitvi pa brani posebno o času, ko imajo mlade, mrzlo deževno vreme. Mladiči hitro poginejo in matere za njimi. Prej ko ne se jim nabere v srce preveč mleka, kar jih umori, kakor se to pri navadnem divjem zajcu godi, kjer pridejo vse samice v nevarnost pogina, če brž, ko imajo mlade, mrzlo mokro vreme nastane in mladiči konec vzamejo.

Če ima krt pravilno svoje čase, v katerih gre na lov, zjutra ob šestih, o poldne med 11—12, zvečer o deveti uri, tako poljska miš ni tako natančna v svojih izhodih. Ona se pase, kedar je ravno čas in priložnost in potrebuje primeroma več hrane, ker ni mesojeda pa že tudi zarad tega, ker zarad prirrojene radovednosti hoče vse videti in vse čuti, ker tedaj nima nikdar mira, zato se ji tudi prebavljanje pohitruje.

Ako miši ravno ni preveč, drži se mnogokrat tudi gori povedanega kakor krt, posebno najbolj zato, ker v tem času ni delavcev na polju in ker rada te mirne trenutke za sprehode itd. porabi. In kakor druge živali o manj prijetnem, vetrovnem vremenu zavetne prostorčke iščejo, na katere solnce gorkeje poseva, ravno tako dela tudi poljska miš. Najdemo jih v okrajnih brazdah in pa v srednjih brazdah najbolj pogosto. V globoki brazdi je lepo tiho in gorko, njeni nevarni sosedi, kakor kanje, vranovi itd. je tukaj ne zasledijo tako kmalo.

Po teh brazdah se tedaj vsake 3—4 metre po 30 centimetrov globoko lukno z zemljiščnim svodom izvrtata. To delo gre hitro od rok in vaje delavec jih vsako uro po 40—50 navrta. Na de-

teljšičih, kjer ni brazd, poiščejo se miši križ poti, ki so že od daleč in lahko poznati, to so poti, ki peljejo od luknje do luknje in so več ali manj izhojeni od miši. Navrtajo se ob straneh njive in ravno tako tudi sredi vrste lukenj, kakor je gori povedano, vsak sebi, vendar vsaka luknja mora biti med dvema mišjima luknjama. Zjutra in večer se izvrtane luknje pregledajo in miši z orodjem, ki je nekako žlici podobno iz lukenj pomečejo. Veči del so že mrtve. Ako se to delo pametno in skrbno opravlja, je v kratkem času polje miši prosto in čisto.

Za poduk in kratek čas.

Trije brati vandrovci.

(Iz Možiške doline.)

Nekdaj so bili trije brati, ki so zmirom po svetu hodili. Povsodi so službe iskali, pa nikjer dolgo ostali. Ko pa nikjer ne dobijo prave službe, šli so k vojakom (žolnirjem). Pa tudi pod puško se jim ni dopadlo. Zmenijo se med seboj in nekega dne so vsi trije ušli. Prileteli so do nekega lesa (gojzda), kjer se čutijo že varne in zanetijo, da so se greli. Po dva sta spala, eden je pa vedno čuval in stražil. Prvi je čuval brat Jošt. Čez nekaj časa pride k njemu črn mož in ga prosi, naj mu pusti, da se pogreje. Potem praša črni mož: „Kam ste pa namenjeni mladenči?“ Jošt odgovori: „Službe iščemo, pa je ne najdemo.“ Črn mož reče: „Pridite pa k meni v službo za vrtnarje.“ Jošt reče: „Prav je, kdaj in kam pa smemo priti?“ Mož reče: „Tu imaš kamnitno kugljo. Jutri vstanite in vržite to kugljo pred sebe, pa bo sama tekla do mojega doma. Pred durmi bo ostala, tam pa potrkajte, da bom odprl.“ Ko to izreče, šel je črni mož spet naprej. — Drugi dan pokliče Jošt svoja dva brata, Kutina in Brica, vrže kugljo pred se, in tekla je sama naprej tako hitro, da so morali klobuke v rokah držati, da so jo dohajali, ko so tekli za njo. Pridejo do velike jame, in tam se kuglja ustavi. Ko Jošt za vrata potrka, pride mu črni mož hitro naproti ter pelje vse tri brate v svojo hišo pod zemljo, jim dobro postreže z jedjo in pijačo. Potem jih pelje na vrt in jim reče, kaj imajo delati. Bratom pa tudi to delo ni dišalo. Čez tri dni so že spet šli in tirjali svoje plačilo. Jošt je dobil tak klobuk, da če ga je na glavo postavil, ni bil ne žejen ne lačen. Kutin je dobil tako suknjo, da je le rekel, kam želi priti, pa ga je suknja tje prenesla. Bric pa je dobil tako možnjo, da je bila zmirom polna denarja, naj je še toliko vzela iz nje. — Potem grejo spet po svetu. Jošt in Kutin pa nista marala za Brica. Ko pridejo do križpota, mu rečeta: „Midva pojedva po tej poti, ti pa hodi, koder ti drago.“ Bric pa reče: „Dajta mi še tisto suknjo, potem pa pojdem, da me ne bosta več videla.“ Kutin reče: „Suknjo ti dam, pa ti nama daj poprej toliko denarja, kar ga zamoreva v žepe spraviti, da ne bova brez denarja hodila po svetu. Bric je bil zadovoljen; dobil je Kutinovo suknjo, on jima dá pa obilno denarja, pa je imel še zmirom polno možnjo. Potem so šli narazen. (Konec pride.)

Smešničar.

Nekdo je v družbi pripovedoval: „Slavni Jadroslav je potoval dvakrat po suhem in po morji okoli sveta. Pa je tudi v morji našel svoj grob“. Neka gospodična se oglasi: „Ali je umrl na prvem ali na drugem potovanju?“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Na belo nedeljo je bil „kmečki zbor“ v Grabštani. Nabralo se je, kakor poroča „Celovčanka“, z ženskami in otroci kakih 300 ljudi. Prvi je govoril neki vrednik Achatz iz Gradca. On hoče vse somnje (jarmarke) predelati. Ta je že prazna. Ljudje so že vajeni dosedajnih somnjev, dobro vejo, kje in kedaj je v kakem kraji somenj, in tudi kako blago se v tem kraji največ kupuje in prodaja. Vsak trg, ki ima zdaj somenj, pa bi mu ga hoteli vzeti, bo ves po konci in pritožb ne bo kraja. Kar je bilo dobro toliko let, bo menda tudi še zanaprej! Potem je gosp. Kiršner Lajčaher iz Čezave govoril o deželni zavarovalnici proti toči. To je že pametna misel. Pa le nekaj nas mika pristaviti: ko je gosp. Einšpieler že pred dawnimi leti nasvetoval deželno zavarovalnico, niso ga liberalci hoteli poslušati. Bomo videli, ali ima g. Kiršner več sreče. Gosp. Seebacher je govoril zoper postavo o črni vojski. Postava je pa že sklenjena, zato je vsaka beseda zastoj. Če imajo drugi cesarji tako močne vojske, ali mora mar naš cesar najzadnji biti? Nazadnje je govoril še vrednik g. Mačnik. Marsikaj od tega, kar je rekel, potrdimo tudi mi. Kmetje so res potrebni pomoči. Pa mi ne vrjamejo, da se je ali bo kmečki odrešenik rodil v Grabštani. — Nova domobranska postava naložila bo hudo breme županom in župnikom. Voditi bojo morali zapisnik vseh tistih, ki so po svoji starosti dolžni služiti v „črni vojski“. — Stotnik Heissig je Borovlje zapustil. Stopil je namreč v vojaško službo nazaj in se preselil na Dunaj. — V Vrbi hočejo zidati poletno gledišče. — Živinski somenj v Starem dvoru je bil živahen. Prignalo se je šest sto repov goveje živine. Dunajski cent se je plačal po 35 do 36 gld. — Čuje se, da pojde rudarski oskrbnik gosp. Rieger iz Možice proč. Slovenci ne bojo žalovali za njim, ker se je preveč poganjal za nemško politiko in šulferajn. — Sodnijske obravnave nam kažejo žalostno resnico, da se tudi na deželi že ne menjka ljudi, ki se norčujejo iz verskih reči. Kaznovan je hil neki Zucker iz Reichenfelsa, ker se ni hotel odkriti pred sv. Rešnjim telesom. V Kotmari vesi sta pa dva prinesla mrtvaško glavo iz mrtvašnice v gostilnico. Nekaj tacega je storil tudi čevljar Schmölzer v Kraigu. V Mühlendorfu pri Zgornji Beli se je pa neki mizar našemil kot duhoven in tak je stal na koru med službo Božjo. — Pri Starem dvoru ustrelila se je neka ženska. — Nek mladi slepar se je nekaj časa motovilil po Celovcu in okolici, pridejavši si ime „baron Karl Alberti.“ Račune v gostilnah ostajal je dolžen. Nazadnje so ga vendar „pogrunjali“ in prijeli. — V gozdu pri Beli blizu Freudenberga je neki klatež oropal grajščin-sko deklo. Vzel je revici, kar je imela, en gol-

dinar denarja in „žegen“, ki ga je imela v ruti zavezanega. To je bilo velikonočni pondelek. Lumpa so menda že prijeli.

Na Kranjskem. Domžalski občini so dali svitli cesar 300 gld. za šolo. — V Ljubljani so šli vsi mestni odborniki s procesijo pri ustajenju. Kaj tacega se v nemškoliberalnih mestih ne zgodi. — Pisateljsko podporno društvo ima že 605 gld. premoženja. — V Krškem je umrl bogati gosp. M. Hočevvar. Krško mesto se mu ima zahvaliti za mnoge dobrote. — Banka „Slavija“. Nov dokaz zaupanja in veljave pridobil si je slovanski ta zavod tudi med Nemci. Glavno ravnateljstvo „alpinski-montanske družbe na Dunaji“ priporočilo je namreč banko „Slavijo“ podredjenim si uradom, pozvavši jih delovati v to, da si uradniki in delavci „alpinske montanske družbe“ zavarujejo pri njej življenje. — Hudo topli so se fantje v Belipeči. Neki Balh je smrtno ranjen. — Umrl so č. g. Lovro Mazek, župnik v Čeručah. — Kočevarski krošnjar Herbst je utonil v Savi pri Litiji. — Dvoje lepih knjižic je založil knjigovez Ivan Bonač v Ljubljani: „molitvenik za dečke“ in „molitvenik za deklice“. Spisal jih je znani pisatelj Marešič. Bukvice so prav po ceni, v platno vezane se dobi vsaka po 30 kr. — Od molitvene knjige „Kruh nebeški“ izišel je že tretji natis (glej oglas na zadnji strani). — Velikonočne praznike so se topli v Železnikih in v Loki. Neki topničar je v Loki smrtno ranjen. Taki si delajo pač žalostne praznike! — Na Grosupljem se je vstrelil žandarski vodja. Zapustil je ženo in 4 otroke. — Obesil se je Pretnar v Podhomu pri Gorjah. — Prenovila in prebarvala se bo Št. Jakobska cerkev v Ljubljani. — V Litiji bojo v kratkem začeli zidati predilnico in tkalnico. Podjetniki so tujei.

Na Štajerskem. Toča je že tukaj! 29. apr. je pobila v občinah Zmrzlek, Štrihovec, Polički Vrh in Jarenina. Škoda je velika. Ubogi kmet! — Šulferajnskega učitelja in nekega nemškega lovca v Sevnici so obsodili v ječo, ker sta se v cerkvi nespodobno obnašala. — Iz Negove se toži, da tamošnji krčmar ne zapre gostilne med sv. mešo. Fantje se upijanijo na vse zgodaj in potem še pobožnim ljudem ne dajo pokoja. — Umrl so upokojeni župnik č. g. Fr. Cvetko. — V Mariboru je vlak povozil nekega delavca ter mu zdobil obe nogi. — Pri Ormožu sta dva lumpa napadla bajtarja Majcena in mu vzela denar. Pa ju že imajo! — Pri Ptujci se je klobučarju Adamu po nesreči v žepu sprožil revolver in ga usmrtil na mestu. — Umrl so č. g. Fr. Trafenik, dekan v Skalalah, izgleden duhovnik in zvest slovenski rodoljub.

Na Primorskem. Tržaški „Sokol“ je velikonočni pondelek izletel v Pervučino. Povsod so ga Slovenci pozdravljali in lepo sprejemali — V Kopru so se topli vojaki in delavci. Več je ranjenih. (Glej dopis.)

Za zidanje nove cerkve na Zilski Bistrici so darovali:

Č. g. P. Salezij Pire, benedikt. v	prenos 69 gld. — kr.
Št. Pavlu	2 „ — „
	71 gld. — kr.

Vinsko kupčijo je začela v Št. Rupertu pri Celovcu **Ana Haderlap**, vrednikova žena. Prodaja štajerske in dolenjske vina na vedre in polovnjake kar le mogoče dober kup; blago pa je čisto natorno in nepokvarjeno. O tem se lahko vsak sam prepriča, ako pride v hram na pokušnjo, kjer si lahko izbere in sam natoči, kar mu najbolj dopada. Dopisi in naročila naj se pošiljajo na „Mirovega“ vrednika Fil. Haderlapa v Celovcu.

Podpisani priporočuje se p. n. občinstvu, posebno prečastiti duhovščini, za izdelovanje **podob, oltarjev, prižnic, križevih potov** itd. iz lesa, in iz pravega angleškega marmor-cementa, kakor tudi tlak iz Portland-cementa v različnih obzidjih, ki ne zaostaja v trdoti nobenemu kamnu, vsakojake ornamente za poslopja in mozaikla. Vse cerkvene dela in prenovljenja in pozlatenja spadajoča v mojo stroko izdelujem trdno in po mogoče nizki ceni.

Fr. Ozbič,

cementni tehnikar, podobar in pozlatar v Celovcu, šolske ulice št. 17.

Pri J. Krajcu, založniku v Novomestu je prišla na svitlo knjižica: „Delavski prijatelj“. Nauki, ki so delavcem v sedanji dobi posebno potrebni. Spisal France Podgornik. Cena 20 kr. Dobiva se pri založniku in po vseh knjigarnah.

Franc Rudholzer, urar v Celovcu na Leonove bukvarne, prodaja in popravlja vsake sorte zlate in srebrne **žepne ure**, drage ali dober kup, kakor kdo želi; potem **ure na stene** v izbah in za kuhinje. Zaloga je zmirom velika, da si vsak izbere, kar mu dopade. — Ure se popravljajo po ceni in dobro.

Janez Rot, slikar v Celovcu, blizu kosarne, duhovščini in drugim gospodom, posebno zdaj na vigred, ko se hitro suši, za belenje in barvanje stanovanj izb, lop itd. Vse naredi okusno, hitro in po ceni.

Za košnjo (sečo) in žetev priporočam svoje prave bistriške kose, srpe in laške brusne kamne iz Bergame; vse dober kup in pošteno, dobro blago.

Franc Sadnikar,

trgovec z železnino v Celovci, Burggasse 6, nasproti Hotel Moserja.

Pošteno vino. Več štartinov dobrega, zdravega vina od leta 1883 iz Karčevinskih goric pri Mariboru je dober kup na prodaj. Kje, pové vredništvo „Mira“.

Gostilničarjem in zasebnikom

uljudno naznanjam, da sem od nekega imenitnega vinogradnika na Dolenjem Avstrijskem prevzel v razprodajo veliko zalogo nepokvarjenih, dobro preležanih, čistih avstrijskih vin iz gorovja in iz doline. Postrežem lahko z vsakovrstnim belim vinom, kakor Retzer, Mailberger, Markersdorfer; pa tudi z rudečim, kakor Matzner in Burgunder. Vse prav dobro, staro blago in dober kup; pa le v sodih na vedre in polovnjake.

F. Terdina,

trgovec v Celovcu, Villacher Strasse 1.

Da je vino natorno, za to dober stojim.

Naznanilo.

„Kruh nebeški“ ali navod pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo, s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Na svitlo dal Jan. Zupančič, župnik. Tretji zopet pomnoženi in zlepšani natis. 440 strani. Založila družba sv. Vincencija v Ljubljani. — Se dobiva v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in sicer po naslednjih cenah: Vežan v pol usnji 70 kr., v usnji 90 kr., v usnji z zlatim obrezkom 1 gld. 20 kr. in je tudi v založbi v raznih lepših vezih.

Loterijske srečke

od 1. maja.

Gradec	18	6	27	46	90
Dunaj	59	11	75	27	22

Tržna cena v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	50	6	80
rž	4	40	5	70
ječmen	4	20	5	30
oves	2	40	3	—
hejda	3	20	4	25
turšica	4	20	5	45
pšeno	—	—	—	—
proso	—	—	—	—
grah	5	20	6	—
leča	—	—	—	—
fižol	5	40	7	50
krompir	1	25	1	50
			na kilo	
			gld.	kr.
goveje meso	—	—	—	58
teleče meso	—	—	—	64
svinjsko meso	—	—	—	62
koštrunovo	—	—	—	44
maslo	—	—	1	—
puter	—	—	—	94
prekajen špeh	—	—	—	70
frišen špeh	—	—	—	56
mast	—	—	—	60
100 kil sena	—	—	2	70
100 kil slame	—	—	2	70
100 kil deteljnega semena	—	—	39	—